

# RAPORT SEMESTRIAL DE PROGRES

**PRIVIND IMPLEMENTAREA PROIECTULUI „REDUCEREA  
IMPACTULUI INFECȚIEI HIV ÎN REPUBLICA MOLDOVA”  
Ianuarie - 30 iunie 2014**

**Raport elaborat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate**

## INFORMAȚII GENERALE DESPRE GRANT

<b>Titlul Programului</b>	Reducerea impactului infecției HIV în Republica Moldova, 2010-2014
<b>Donator:</b>	Fondul Global de Combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei
<b>Numărul grantului:</b>	MOL-H-PAS
<b>Recipientul Principal:</b>	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
<b>Data demarării programului:</b>	01 ianuarie 2010
<b>Data finisării programului:</b>	31 decembrie 2014
<b>Valoarea totală a grantului:</b>	12,057,410 Euro
<b>Durata Perioadei 2</b>	01 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2014
<b>Bugetul Perioadei 2:</b>	3,941,273 Euro
<b>Perioada cuprinsă de prezentul raport:</b>	01 ianuarie 2014 – 30 iunie 2014

---

## ACRONIME ȘI ABREVIERI

APL	Autoritate Publică Locală
AO	Asociație Obștească
BSB	Bărbații care întrețin relații sexuale cu bărbați
CNC	Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei
CDI	Consumatori de droguri injectabile
CSR	Centru Social Regional
CTV	Consiliere și testare voluntară
DNR	Dispensarul Narcologic Republican
Fondul Global	Fondul Global de Combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei
FSM	Fundația Soros-Moldova
GTL	Grup Tehnic de Lucru
IDOM	Asociația Obștească „Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova”
LSC	Lucrătoarele sexului comercial
M&E	Monitorizare și Evaluare
MMPSF	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
MS	Ministerul Sănătății
ONG	Organizație Neguvernamentală
PTH	Persoane care trăiesc cu HIV
SDMC	Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile
ȘMSP	Școala de Management în Sănătate Publică
TARV	Tratament antiretroviral
TSO	Terapie de substituție cu opioide
USM	Universitatea de Stat din Moldova
USMF	Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

---

## CUPRINS

<b>INTRODUCERE .....</b>	<b>4</b>
<b>DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI .....</b>	<b>5</b>
<b>SUMARUL REALIZĂRILOR.....</b>	<b>7</b>
<b>ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATELE.....</b>	<b>10</b>
OBIECTIVUL 3. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR SISTEMULUI ȘI ASIGURAREA DURABILITĂȚII .....	10
OBIECTIVUL 2. ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII VIEȚII PERSOANELOR CARE TRĂIESC CU HIV .....	15
OBIECTIVUL 3. ASIGURAREA IMPLICĂRII SOCIETĂȚII CIVILE ȘI A POPULAȚIEI DIN PRINCIPALELE COMUNITĂȚI AFECTATE ȘI PROMOVAREA DREPTURILOR OMULUI .....	22
<b>INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI.....</b>	<b>27</b>
<b>UTILIZAREA FONDURILOR.....</b>	<b>31</b>

## INTRODUCERE

Ca urmare a necesității diminuării impactului infecției HIV în Republica Moldova, precum și costului ridicat al intervențiilor complexe în domeniu, Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și controlul tuberculozei, a solicitat ajutor financiar suplimentar de la Fondul Global de Combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei în cadrul Rundei a 8-a.

Ca urmare, Fondul Global a aprobat finanțarea Aplicației înaintate de CNC în scopul susținerii activităților stipulate în Programul Național de profilaxie și control al HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pe parcursul anilor 2010-2014.

Începând cu Runda a 8-a, în conformitate cu cerința donatorului, este implementat mecanismul dublu de urmărire al finanțării (Dual tracking finance), respectiv resursele financiare ale Fondului Global destinate țării sunt gestionate prin intermediul a doi Recipienți Principali - guvernamental și neguvernamental.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), organizație independentă, neguvernamentală, necomercială și non-profit, a fost selectat în calitate de Recipient Principal neguvernamental de către CNC în baza unui concurs deschis și transparent.

Astfel conform acordului de grant nr. MOL-H-PAS, Centrul PAS gestionează un grant total în mărime de 12,057,410 Euro, dintre care 8,116,137 Euro pentru prima Perioadă de implementare (01 ianuarie 2010– 31 decembrie 2012) și 3,941,273 Euro pentru cea de-a doua Perioadă (01 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2014).

La 01 iulie 2011 grantul HIV R8 a fost consolidat într-un singur flux de finanțare (SSF), perioada de revizuire fiind aliniată cu grantul HIV implementat de către Recipientul Principal guvernamental. În anul 2012, în urma revizuirii Perioadei întâi, CNC a solicitat donatorului reînnoirea grantului pentru Perioada a doua de implementare – anii 2013-2014.

În conformitate cu Aplicația țării și acordul de grant pentru Perioada a doua, au fost contractați doi Sub-recipienti pentru implementarea anumitor componente ale programului, și anume:

- Fundația Soros-Moldova
- Asociația Obștească "Viața Nouă"

Centrul PAS împreună cu Sub-recipientii săi și partenerii de implementare - Asociația Obștească "Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova" și Asociația Obștească „Inițiativa Pozitivă”, Centrele Sociale Regionale și organizațiile neguvernamentale active în domeniul HIV/SIDA - implementează activitățile grantului în strânsă colaborare cu Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, instituțiile din subordinea ministerelor, autoritățile publice locale, Oficiile UNAIDS și OMS din Moldova.

## DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI

Programele finanțate de către Fondul Global pentru Republica Moldova au drept scop asigurarea prevenirii în rândul populației cheie afectate, reducerea impactului epidemiei HIV prin acordarea suportului, tratamentului și îngrijirii PTH, contribuie la susținerea priorităților de bază ale Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA, ITS 2011–2015, în special prevenirea în rândul grupurilor cu risc sporit de infectare (CDI, LSC și BSB), tratament, îngrijire și suport pentru aderența la tratament a PTH și acordarea suportului prin prisma abordării multisectoriale și multidisciplinare centrate pe client.

Programul "Reducerea impactului infecției HIV în Republica Moldova", va spori serviciile de îngrijire și suport pentru PTH prin fortificarea și extinderea programelor și serviciilor existente, precum și prin instituirea modelelor inovatoare de îngrijire și suport centrate pe client.

Programul va susține și consolida centrele sociale regionale de asistență a PTH - o inițiativă comună a autorităților publice centrale și locale și organizațiilor non-guvernamentale pentru a completa lacunele actuale în sistemul de servicii sociale. Centrele sociale, instituite în fiecare din cele patru regiuni ale Republicii Moldova (nord, centru, sud și regiunea de est), oferă un pachet comprehensiv de servicii de îngrijire și suport pentru PTH, inclusiv consiliere, grupuri de ajutor reciproc și suport pentru aderență la tratament antiretroviral. Totodată programul va asigura suportul psiho-social și de aderență la tratament pentru PTH din teritorii, prin susținerea ONG-urilor active în domeniu.

Programul va utiliza și va fortifica capacitățile echipelor multidisciplinare care funcționează sub umbrela Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, care oferă servicii comunitare pentru PTH (adulți și copii), și identifică persoanele infectate sau afectate de HIV care necesită servicii de protecție socială, mărind astfel accesul universal și acoperirea cu servicii sociale a grupului țintă.

Programul va susține ONG-urile din domeniu în implementarea activităților orientate spre identificarea CDI, referirea la terapia de substituție cu metadonă (TSO) și suportul psiho-social pentru a asigura rate mai înalte de înrolare și aderență la tratament, micșorând astfel rata înaltă de abandon atestată la moment și îmbunătățind eficiența programului terapiei de substituție. Acesta este scopul principal al intervențiilor orientate către CDI care de regulă are nevoie de mai mult suport pentru a rămâne aderent la OST. Asemenea activități sunt implementate inclusiv în penitenciarele din Moldova.

O altă componentă a programului prevede fortificarea capacităților furnizorilor de servicii medicale și non-medicale, inclusiv prin programul de învățământ la distanță, pentru a asigura accesul sporit și calitatea serviciilor oferite PTH.

Totodată programul va susține angajamentul societății civile și a populațiilor cheie afectate în răspunsul național la HIV/SIDA prin stabilirea unei platforme de implicare a ONG-urilor din domeniu în răspunsul național, dezvoltarea și realizarea campaniilor de pladoarie în vederea promovării intereselor și drepturilor PTH, și consolidarea capacităților comunității PTH din Moldova. De asemenea, programul va asigura

promovarea drepturilor persoanelor infectate și afectate de HIV printr-un șir de activități comprehensive orientate spre oferirea și asigurarea suportului legal, soluționarea litigiilor pentru PTH, prevenirea încălcării drepturilor persoanelor infectate sau afectate de HIV.

### **Scopul și obiectivele programului:**

Scopul întregului program este de a reduce morbiditatea, mortalitatea și impactul HIV în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV. Acesta are la bază 3 obiective principale:

- 1) de a dezvolta capacitățile sistemului și a asigura durabilitatea programului;
- 2) de a susține persoanele care trăiesc cu HIV (PTH), consumatorii de droguri injectabile (CDI) și de a asigura instituționalizarea serviciilor;
- 3) de a asigura implicarea societății civile și a populațiilor cheie afectate și de a promova drepturile omului.

### **Grupurile țintă/beneficiarii:**

- Grupurile țintă directe ale acestui program sunt: toți adulții și copiii infectați cu HIV; și
- Beneficiarii indirecti ai acestui program sunt: specialiștii în sănătate și protecție socială, mandatarii principali ai instituțiilor naționale și ai instituțiilor relevante din domeniu, furnizorii de servicii de medicină primară, medicii infecționiști, membrii echipelor ARV, studenții colegiilor și universității de medicină, studenții departamentelor de asistență socială din cadrul universităților din Moldova, asistenții sociali, managerii din sistemul de sănătate, furnizori de servicii în domeniul HIV/SIDA, reprezentanții ONG-urilor și avocații/juriștii activi în domeniul HIV/SIDA, etc.

### **Direcțiile de activitate:**

Pentru atingerea obiectivelor propuse sunt implementate un șir de activități:

- Îmbunătățirea performanțelor atinse în scopul asigurării accesibilității la serviciile medicale și ne-medicale pentru PTH;
- Instituționalizarea capacității prestatorilor de servicii în domeniul HIV/SIDA prin e-learning (învățământ la distanță);
- Monitorizarea și supravegherea asistenței sociale acordate PTH;
- Îmbunătățirea calității vieții și promovarea aderenței la tratamentul ARV;
- Acordarea suportului psiho-social pentru CDI și asigurarea aderenței la TSO;
- Suport pentru copiii infectați și afectați de HIV;
- Fortificarea Centrelor Sociale Regionale pentru asistența PTH;
- Asigurarea asistenței juridice și litigării; și
- Asigurarea implicării societății civile și a populației cheie afectate în răspunsul HIV.

## SUMARUL REALIZĂRILOR

Pe parcursul semestrului întâi al anului 2014, un component prioritar al programului a fost orientat spre fortificarea sistemelor medical, social și comunitar în vederea îmbunătățirii calității și accesului la serviciile medicale și non-medicele pentru PTH, adaptarea serviciilor la modelele de prestare centrate pe client și ajustarea la necesitățile populațiilor cheie.

Activitățile de bază au fost focusate pe:

- fortificarea sistemelor de monitorizare și evaluare a serviciilor instituite din resursele grantului prin operaționalizarea sistemelor informaționale pentru evidența serviciilor de îngrijire și suport oferite persoanelor HIV pozitive și familiilor acestora (HIV/Ident) și evidență a serviciilor de asistență psiho-socială oferite consumatorilor de substanțe psiho-active (UDI/Ident).
- îmbunătățirea calității managementului de caz prin dezvoltarea aplicației Registrul Personal de Sănătate (RPS) pentru persoanele care trăiesc cu HIV care va putea fi utilizat de PTH pentru a-și monitoriza starea lor de sănătate prin colectarea, urmărirea și schimbul de informații cu medicul autorizat cu privire la medicamente, reacții adverse, rezultatele testelor și alte detalii legate de starea lor de sănătate.
- implementarea politicii de confidențialitate organizațională, principalelor instrumente necesare pentru păstrarea datelor cu caracter personal în cadrul organizațiilor prestatoare de servicii de asistență pentru persoanele infectate și afectate de HIV.
- implementarea studiului de evaluare a accesului persoanelor care trăiesc cu HIV la servicii medicale.
- lansarea rezultatelor studiului de evaluare a cazurilor de co-infecție TB/HIV în Republica Moldova.
- elaborarea mecanismului de evaluare internă și externă a serviciilor de îngrijire și suport pentru persoanele care trăiesc cu HIV și evaluarea externă a serviciilor.

O direcție prioritară a proiectului a constituit-o îmbunătățirea cunoștințelor despre HIV/SIDA și consolidarea capacităților specialiștilor din domeniile: medical, social, juridic, precum și a membrilor echipelor multidisciplinare și reprezentanților Centrelor Sociale Regionale pentru asistența PTH și a ONG-urilor implicate în prestarea serviciilor de îngrijire și suport PTH și familiilor acestora. În total pe parcursul semestrului întâi 2014, au fost instruite 204 persoane în cadrul a 8 cursuri organizate în țară. Tabelul de mai jos prezintă sumarul cursurilor de instruire organizate în semestrul întâi 2014 și numărul participanților.

<b><i>Denumirea cursului de instruire</i></b>	<b><i>Numărul participanților</i></b>
Consolidarea capacităților practice a Echipelor multidisciplinare din cadrul Centrelor Sociale regionale și ONG-urilor în contextul eficientizării prestării serviciilor pentru PTH și colaborării cu diferite servicii	32 reprezentanți echipelor multidisciplinare din cadrul CSR și ONG-ri care prestează servicii de suport pentru PTH.
Consolidarea capacităților specialiștilor din sistemul de protecție socială în domeniul HIV/SIDA și TB (FSM)	29 reprezentanți din sistemului de protecție socială și din sistemul medical.



Consilierea și testarea voluntară - teorii, tehnici și practici. Particularități de consiliere la diferite grupuri de populație	49 consilieri din cabinetele de consiliere și testare voluntară din cadrul instituțiilor medicale din țară
Consolidarea capacităților operatorilor responsabili de evidența electronică și raportarea serviciilor sociale prestate PTH (HIV/Ident)	13 asistenți sociali din regiunile afectate și alte zone.
Consolidarea capacităților lucrătorilor sociali din regiunile afectate de HIV/SIDA (FSM)	21 asistenți sociali din regiunile afectate și alte zone.
Consolidarea capacităților reprezentanților Centrelor Sociale Regionale pentru PTH și ONG-urilor teritoriale care activează în domeniul HIV în domeniul protecției datelor cu caracter personal	26 specialiști din cadrul Centrelor sociale regionale pentru asistența și protecția PTH și ONG-urile din domeniu.
Consolidarea echipei. Lucrul în echipă. (IP)	34 reprezentanți ai ONG-urilor din domeniul HIV și regiunile afectate.

În primul semestru al anului curent, în cadrul învățământului la distanță în HIV/SIDA, 173 de specialiști din diferite domenii și studenți înrolați în cursurile online au obținut 198 de certificate. Dintre aceștia sunt 80 specialiști medicali, 43 studenți ai Școlii de Management în Sănătate Publică, 20 specialiști din domeniul protecției sociale, 30 persoanele care au ales câte un modul la alegere. Platforma web e-learning (<http://e-health.md/>) este o inițiativă inovatoare lansată în cadrul programului în vederea consolidării capacităților prestatorilor de servicii în HIV/SIDA prin învățământul la distanță.

Un component important al proiectului a fost consolidarea și menținerea Centrelor Sociale Regionale pentru asistența persoanelor infectate și afectate de HIV în scopul creșterii calității vieții persoanelor cu HIV și creșterii aderenței la tratament prin oferirea unui șir de servicii noi dezvoltate și referirea la serviciile deja existente din cadrul sistemului de protecție socială, medical cât și alte sisteme.

Instituite în colaborare cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și autoritățile publice centrale și locale în gestiunea cărora vor trece, centrele constituie un serviciu social specializat nou, necesitatea căruia este determinată de faptul că numărul persoanelor infectate cu HIV în țară, este în continuă creștere, iar serviciile sociale destinate acestei categorii, necesită a fi organizate cât mai eficient. Totodată a fost asigurată asistența PTH, prin intermediul a 10 ONG-uri active în domeniu, la nivel regional și local.

Prin intermediul Centrelor Sociale Regionale pentru asistența PTH și ONG-urilor active în domeniu a fost asigurată îngrijirea și suportul PTH și familiilor acestora, inclusiv copiilor infectați și afectați de HIV, prin consiliere medicală, asistență psihologică, consiliere socială, asistență de la egal la egal, servicii de referire, grupuri de ajutor reciproc, informare și educare, îngrijire la domiciliu, suport alimentar, suport social (îmbrăcăminte și rechizite școlare) pentru copiii infectați cu HIV, etc.

De la demararea programului și pe parcursul semestrului întâi 2014, un total de 6,785 persoane care trăiesc cu HIV, au beneficiat de servicii de îngrijire și suport oferite prin

intermediul CSR-urilor și ONG-urilor teritoriale, dintre care 341 au fost primar acoperiți pe parcursul semestrului unu, 2014. De asemenea, au fost acoperiți cu servicii și membrii familiilor acestora. Un număr total de 1600 PTH (adulți) dintre care 946 beneficiari noi, au primit pachete alimentare pe parcursul semestrului unu 2014. În același timp, 271 copii au beneficiat de suport social (acoperiți primar) dintre care 114 copii HIV infectați și 157 copii cu statut nedeterminat născuți din mame HIV pozitive. 114 copii HIV pozitivi au beneficiat de seturi de îmbrăcăminte și rechizite pentru școală pe parcursul semestrului întâi a anului 2014.

PTH au beneficiat, de asemenea, de asistență juridică oferită gratuit în cadrul proiectului. În total 113 persoane au beneficiat de consultații juridice, care au primit asistență în probleme de ordin legal, civil (inclusiv divulgarea statutului HIV), administrativ. 10 cazuri de încălcare a drepturilor PTH au fost preluate pentru litigarea strategică în vederea schimbării practicilor existente.

Un alt component al proiectului a fost orientat spre suportul CDI în vederea creșterii aderenței la TSO și creșterii calității vieții CDI. Pe parcursul anului, patru centre de zi în Chișinău, Bălți, Cahul și Tiraspol și o echipă mobilă pentru sectorul penitenciar au continuat să presteze servicii de asistență psiho-socială CDI, inclusiv din sectorul penitenciar, și familiilor acestora. De la demararea programului, 681 pacienți în tratament de substituție au beneficiat de cel puțin trei servicii oferite în cadrul centrelor, dintre care 46 primar acoperiți pe parcursul perioadei raportate. Totodată 182 de pacienți în TSO, inclusiv din penitenciare, au beneficiat de 280 pachete alimentare trimestriale pentru a crește aderența la tratamentul de substituție cu metadonă. În total pe parcursul semestrului întâi 2014 au primit cel puțin un serviciu cc. 980 consumatori de substanțe psihotrope, dintre care 300 pacienți în TSO au beneficiat de cel puțin un serviciu în cadrul centrelor de zi și serviciului mobil din sectorul penitenciar.

## ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATELE

### OBIECTIVUL 3. Dezvoltarea capacităților sistemului și asigurarea durabilității

#### Ref. 3.1: Îmbunătățirea performanțelor obținute anterior

##### Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemelor

*Activitatea: Consolidarea capacităților specialiștilor medicali din serviciul de tratament ARV în managementul clinic al cazului cu HIV în străinătate*

*Statut: în proces*

Centrul PAS în colaborare cu Ministerul Sănătății, au planificat două cursuri de instruire în străinătate pentru specialiștii medicali din țară. Cursurile vor fi organizate în semestrul doi, în Kiev, Ucraina de către organizația ucraineană "Chas Zhittyia Plus" în colaborare cu Departamentul HIV al Institutului de Epidemiologie și Boli Infecțioase „L.V. Gromashevskiy,, din cadrul Academiei de Științe Medicale din Ucraina (Clinica Lavra).

*Activitatea: Consolidarea capacităților membrilor echipelor multidisciplinare din cadrul Sistemului Național de Referire*

*Statut: finalizată*

Centrul PAS a organizat în parteneriat cu MMPSF, un atelier de lucru pentru Specialiștii echipelor multidisciplinare din cadrul Centrelor Sociale Regionale din: regiunea Nord, Centru, Sud și regiunea de Est și reprezentanții ONG-urilor care prestează servicii de susținere psiho-socială pentru PTH în cadrul CSR.

Scopul atelierului de lucru a fost: consolidarea capacităților echipelor multidisciplinare din cadrul Centrelor Sociale Regionale pentru asistența și protecția PTH, ONG-urile din care suplinesc cu servicii CSR în contextul eficientizării prestării serviciilor în conformitate cu prevederile Instrucțiunii de lucru Managementul de caz al persoanei care trăiește cu HIV.

Atelierul a fost organizat în perioada 27 februarie – 1 martie, 2014 pentru specialiștii echipelor multidisciplinare din cadrul Centrelor Sociale Regionale din: regiunea Nord, Centru, Sud și regiunea de Est. În total au participat 32 reprezentanți ai echipelor multidisciplinare, reprezentanți ai Direcției/Secției asistență socială și protecție a familiei, coordonatorii echipelor multidisciplinare din cadrul SNR, șefii Direcțiilor asistență socială, specialiștii Centrelor sociale regional pentru asistența persoanelor care trăiesc cu HIV și reprezentanții ONG-urilor care prestează servicii de suport psiho-social pentru PTH

*Activitatea: Asistență pentru catalizarea interacțiunii intersectoriale în managementul de caz al persoanelor care trăiesc cu HIV*

*Statut: finalizată*

- *Îmbunătățirea calității managementului de caz prin utilizarea tehnologiilor informaționale (Registrul Personal de Sănătate)*

În vederea îmbunătățirii calității managementului cazului cu HIV, a fost lansată dezvoltarea aplicației Registrul Personal de Sănătate (RPS) pentru persoanele care trăiesc cu HIV. RPS este un instrument care poate fi utilizat de PTH pentru a-și monitoriza starea lor de sănătate prin colectarea, urmărirea și schimbul de informații cu medicul autorizat cu privire la medicamente, reacții adverse, rezultatele testelor și alte detalii legate de starea lor de sănătate prin utilizarea unei aplicații accesibile și sigure.

A fost elaborat cadrul privind managementul datelor PTH, și anume termenii și condițiile de utilizare a datelor cu caracter confidențial al PTH, acordul de confidențialitate, politica

de securitate a datelor cu caracter confidențial și documentul privind protecția datelor cu caracter confidențial în conformitate cu prevederile legislației în vigoare (Legii nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal și prevederile Legii nr. 263 din 27 octombrie 2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului).

- *Asistență tehnică pentru a îmbunătăți abordarea multidisciplinară și asigura interacțiunea dintre sectoarele implicate în managementul de caz al persoanei HIV pozitive, instituții locale și centrale, publice și non guvernamentale, centrele sociale regionale.*

Pe parcursul semestrului întâi s-a pus accent pe fortificarea sistemului informațional SIME HIV, asigurarea funcționării subsistemului informațional integrat „Registrul S.I.M.I. HIV/SIDA”, precum și optimizarea proceselor de colectare și actualizare a informațiilor privind bolnavii de boli transmisibile.

Prin urmare a fost elaborat și aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Subsistemului informațional integrat „ Registrul S.I.M.I. HIV/SIDA” (în continuare – Regulament) care stabilește modul de organizare și funcționare a resursei informaționale a instituțiilor medicale, ca parte integrantă a Sistemul Informațional Medical Integrat (S.I.M.I.), modul de asigurare informațională a activității instituțiilor medicale și personalului medical care, în virtutea obligațiilor de serviciu, dețin informații privind rezultatele examenelor medicale în ceea ce privește infecția HIV (maladia SIDA), cerințele față de protecția datelor cu caracter personal la colectarea, acumularea, actualizarea, păstrarea, prelucrarea și transmiterea informațiilor cu caracter medical în ceea ce privește infecția HIV. Au fost elaborate un șir de instrucțiuni interne privind circuitul informațiilor ce țin de gestionarea SIME HIV ținând cont de prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal în special ajustarea volumului de date colectate în conformitate cu principiile de protecția a datelor cu caracter personal statuate de art. 5 al Convenției nr. 108; art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal. S-a elaborat regulamentul privind gestionarea drepturilor de acces al utilizatorilor care prelucrează datele cu caracter personal, politica de securitate ce ține de datele cu caracter personal prelucrate în SIME HIV, Contractul individual de muncă prin includerea unor clauze contractuale privind confidențialitatea, regulile de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție și în conformitate cu Instrucțiunea-tip cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 618 din 05 octombrie 1993, consimțământul la prelucrarea datelor cu caracter personal și a formularului privind retragerea consimțământului, regulamentul cu privire la asigurarea securității datelor cu caracter personal în cadrul Registraturii SDMC, regulamentul de transmitere a informației medicale cu caracter personal despre persoanele infectate cu HIV. În continuare urmează ca toate regulamentele să fie implementate.

- *Evaluarea calității managementului clinic al cazurilor de co-infecție TB/HIV.*

În anul 2012, Centrul PAS în colaborare cu oficiul UNAIDS și cu susținerea instituțiilor coordonatoare a programelor naționale HIV și TB a lansat un studiu de evaluare a calității managementului clinic al cazurilor de co-infecție HIV/TB în perioada anilor 2007 – 2011 și evaluarea cauzelor de deces al persoanelor care trăiesc cu HIV, în vederea generării informației strategice despre calitatea managementului clinic al cazurilor de co-infecție HIV/TB cu utilizarea ulterioară a acesteia în luarea deciziilor pentru prelungirea vieții și îmbunătățirea calității vieții persoanelor care trăiesc cu HIV.

Scopul și obiectivele studiului și ulterior protocolul studiului au fost prezentate și consultate în cadrul GTL Monitorizare și evaluare TB-SIDA al CCM (31.06.12, 14.08.12).

Protocolul studiului a fost aprobat de către Comitetul de Etică a Cercetării al IMSP Institutul Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” – aviz favorabil din 22 octombrie 2012. Colectarea datelor pentru cercetarea operațională, realizată de o echipă de experți naționali, ghidată de un expert internațional de comun cu experții Centrului PAS, a demarat în luna octombrie 2012 și a finisat în luna ianuarie 2013. Lansarea rezultatelor studiului de evaluare a cazurilor de co-infecție TB/HIV în Republica Moldova este planificată în semestrul doi, 9 iulie 2014.

- *Operaționalizarea sistemelor informaționale pentru evidența serviciilor de îngrijire și suport pentru PTH și populații cheie.*

Centrul PAS de comun cu Centrul Național de Management în Sănătate a inițiat elaborarea sistemelor informaționale de evidență a serviciilor de îngrijire și suport oferite persoanelor HIV pozitive și familiilor acestora (HIV/Ident) și evidență a serviciilor de asistență psiho-socială oferite consumatorilor de substanțe psiho-active (UDI/Ident).

Pe parcursul semestrului întâi, în perioada 24-26 martie 2014, a avut loc cursul de instruire al operatorilor în introducerea datelor în baza de date HIV/Ident la care au participat 13 reprezentanți din Centrele Sociale Regionale și ONG-ri. Scopul instruirii este de a crește capacitatea operatorilor care introduc și raportează datele din sistemul informațional. Principalele subiecte abordate au fost: noile funcționalități ale bazei de date electronice HIV- Ident, procesul de elaborare și generarea rapoartelor HIV- Ident, introducerea și editarea informației în baza de date; generarea rapoartelor lunare și trimestriale de activitate utilizând baza de date HIV/Ident.

De asemenea în HIV/Ident au fost elaborate două rapoarte adiționale care permit verificarea corectitudinii datelor introduse de către operatori în baza de date. Cu ajutorul acestor rapoarte pot fi generate codurile participanților care au frecventat activitățile de grup și categoriile de beneficiari încadrați în program (beneficiari noi, acoperiți, permanenți și rudele acestora).

Rapoartele în baza de date UDI/Ident sunt la etapa de testare urmând a fi stabilită corectitudinea generării datelor de către sistemul electronic și ajustarea parametrilor conform cerințelor de raportare.

*Activitatea: Consolidarea capacităților medicilor infecționiști și ale specialiștilor din serviciul de asistență primară*

*Statut: finalizat*

Pe parcursul perioadei de raportare au fost desfășurate 2 seminare cu tematica „Consilierea și testarea voluntară - teorii, tehnici și practici. Particularități de consiliere la diferite grupuri de populație” destinate consilierilor din cabinetele de consiliere și testare voluntară din cadrul instituțiilor medicale din țară. Seminarele au avut loc în perioadele 21-23 și 28-30 mai 2014.

Cursurile au abordat consilierea și testarea voluntară la HIV în Republica Moldova, probleme, soluții, actualizarea bazei normative în domeniu, cât și particularități de consiliere la diferite grupuri de populație. Un total de 49 specialiști din țară au participat la aceste cursuri.

*Activitatea: Îmbunătățirea cunoștințelor despre HIV și SIDA a asistenților sociali din cele mai afectate regiuni*

*Statut: finalizată*

În vederea consolidării capacităților specialiștilor din sistemul de protecție socială în domeniul HIV/SIDA, în perioada 31 martie - 01 aprilie și 26-28 mai 2014, Fundația Soros-

Moldova în colaborare cu MMPSF, a organizat două cursuri de instruire care au avut drept scop: fortificarea cunoștințelor în cadrul legislativ privind protecția socială în rândul lucrătorilor sociali din ONG-uri și îmbunătățirea cunoștințele lor în domeniul HIV/SIDA și TB și modificările în legislația privind furnizarea de servicii sociale și prestații sociale pentru persoanele afectate.

Cursul la care au participat 50 de asistenți sociali din sistemul social public a abordat tematici cu privire la situația și particularitățile epidemiologice ale infecției HIV în Republica Moldova, structura programului național HIV/SIDA, drepturile omului și cadrul legal cu privire la HIV/SIDA, tratament ARV, promovarea aderenței la tratament, impactul infecției HIV și aspectele psihosociale, rolul echipei multidisciplinare, rolul asistenților sociali în acordarea de sprijin psiho-social pentru persoanele infectate / afectate de HIV/SIDA, managementul de caz pentru PHS, sistemul de referire pentru persoanele afectate de HIV/SIDA și TB, Programul Național de Control al Tuberculozei pentru anii 2011-2015, Legea cu privire la TB, drepturile omului în contextul incluziunii sociale a persoanelor cu TB, probleme epidemiologice ale tuberculozei la nivel național și internațional, cadrul legal în domeniul asistenței sociale, identificarea, evaluarea, asistența și monitorizarea copiilor în situație de risc și copiilor separați de părinți, cadrul legal și de reglementare în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

### **Ref. 3.2: Instituționalizarea instruirii prestatorilor de servicii în domeniul HIV/SIDA prin învățământ la distanță (e-learning)**

#### **Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemului**

*Activitatea: Elaborarea curriculum-ului pentru Universitatea de Medicină și Farmacie în HIV/SIDA destinate formării continue a specialiștilor medicali*

*Statut: în proces*

Fundația Soros-Moldova în parteneriat cu Școala de Management în Sănătate Publică de comun cu Asociația „Masterat în Sănătate Publică” au elaborat un sistem de instruire prin învățământ la distanță bazat pe web (e-learning) în vederea consolidării capacităților prestatorilor de servicii în HIV/SIDA.

Curriculum a fost elaborat de un grup de lucru format din specialiști în sănătate publică, inclusiv manageri din sistemul de sănătate, reprezentanți ai USMF și clinicieni care au identificat 8 domenii prioritare pentru curriculumul HIV/SIDA de instruire la distanță reieșind din diversitatea prestatorilor de servicii care urmează a fi instruiți, și anume: Drepturile omului în contextul HIV/SIDA, Epidemiologia și controlul infecției HIV/SIDA, Comunicare și dezvoltarea personală în contextul HIV/SIDA, Consilierea și testarea voluntară la HIV, îngrijire și suport a persoanelor infectate de HIV, Lucrul cu populațiile vulnerabile, Monitorizare și evaluare, Conduita pacientului cu infecție HIV/SIDA. Materialele elaborate au fost plasate pe pagina web e-learning <http://e-health.md/> pentru utilizatorii platformei de învățământ la distanță. Modulele elaborate sunt revizuite și actualizate în mod sistematic.

Pe 08 aprilie 2014 un nou acord de finanțare a fost semnat de Fundația Soros Moldova și Școala de Management în Sănătate Publică cu perioada de implementare 31 martie - 31 decembrie 2014. Scopul principal al proiectului este de a continua consolidarea capacităților furnizorilor de servicii în domeniul HIV/SIDA, prin intermediul învățământului la distanță (e-learning).

*Activitatea: Instruirea prestatorilor de servicii în domeniul HIV prin învățământ la distanță*

*Statut: în proces*

În primul semestru al anului curent, 173 persoane au fost încadrate în învățământul la distanță în HIV/SIDA dintre care: 50 specialiști din domeniul protecției sociale și reprezentanți ai ONG-urilor active în domeniu, 43 studenți ai Școlii de Management în Sănătate Publică, 80 specialiști medicali din diferite domenii.

### **Ref. 3.3. Monitorizarea și supravegherea asistenței sociale a PTH** **Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemelor**

*Activitatea: Instruirea asistenților sociali în utilizarea soft-ului pentru raportarea serviciilor oferite PTH*

*Statut: finalizată*

Baza de date HIV/Ident pentru evidența serviciilor de îngrijire și suport oferite persoanelor HIV pozitive și familiilor acestora, elaborată la finele anului 2012, a devenit operațională începând cu anul 2013 odată cu lansarea introducerii datelor de către Centrele Sociale Regionale pentru PTH și a ONG-urilor care prestează servicii de suport pentru PTH.

Pentru a crește capacitățile de înțelegere a funcțiilor bazei de date și depistarea principalelor erori de introducere a datelor în regim on-line, Fundația Soros a organizat, în perioada 24-26 martie, 2014, un curs de instruire pentru operatorii bazei de date HIV/Ident. La curs au participat 13 persoane: operatorii responsabili de evidența electronică și raportarea serviciilor CSR pentru asistența PTH și ONG-urilor care oferă suport PTH. Participanții au făcut cunoștință cu noile funcționalități ale bazei de date electronice HIV- Ident, au practicat introducerea și editarea de informații în baza de date, generarea de rapoarte lunare și trimestriale de activitate utilizând baza de date.

*Activitatea: Monitorizarea și supervizarea abilitantă a Centrelor Sociale Regionale pentru asistența PTH*

*Statut: în proces*

În scopul asigurării funcționării eficiente a Centrelor Sociale, monitorizării procesului de implementare a managementului de caz și acordarea asistenței tehnice, un expert din cadrul Direcției politice de asistență socială a MMPSF a efectuat, pe parcursul semestrului întâi, 8 vizite de monitorizare în cadrul centrelor sociale regionale.

În cadrul vizitelor de monitorizare expertul a verificat punerea în aplicare a recomandărilor stabilite în urma vizitelor întreprinse în perioada precedentă (2013), și la fel a înaintat recomandări ca urmare a vizitelor efectuate în fiecare trimestru: finalizarea evaluării profesionale, revizuirea planului anual de formare pentru personalul instituțiilor, stabilirea unui mecanism de supraveghere profesională la nivelul Centrelor Regionale Sociale, consolidarea sistemului de referire.

Pentru fiecare recomandare a fost stabilit un termen de implementare, după care va urma monitorizarea implementării acestora în mod corespunzător, în următoarele vizite de monitorizare planificate pentru semestrul 2, 2014.

## OBIECTIVUL 4. Îmbunătățirea calității vieții Persoanelor care trăiesc cu HIV

### Ref. 4.1. Promovarea și îmbunătățirea aderenței la TARV

#### Aria serviciilor oferite: Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici

*Activitatea: Asigurarea PTH cu pachete alimentare în vederea creșterii aderenței la tratament*

*Statut: finalizată*

Statutul socio-economic al PTH este unul din factorii determinanți ai ratei mari de abandon a TARV. Pentru a micșora rata abandonului și creșterea aderenței la tratament în cadrul proiectului este asigurat suportul alimentar pentru PTH prin distribuția pachetelor alimentare.

La începutul anului 2014 au fost revizuite criteriile de vulnerabilitate a PTH elaborate în anul 2010 în conformitate cu recomandările GTL și aprobate noile criterii de vulnerabilitate în baza cărora sunt selectați beneficiarii și mecanismul de distribuire al pachetelor alimentare (ședința GTL din 26 martie 2014). În conformitate cu mecanismul aprobat de GTL, trimestrial toți beneficiarii potențiali sunt evaluați de prestatorii de servicii în baza unui set de criterii unice atribuindu-le puncte în funcție de gradul de vulnerabilitate. Listele se cumulează la nivel național determinându-se astfel persoanele în tratament antiretroviral cu cel mai înalt grad de vulnerabilitate care beneficiază de suport alimentar.

În perioada ianuarie – iunie 2014, 946 PTH au primit pachete alimentare (primar acoperiți). În fiecare trimestru 800 PTH din rândul celor aflați în tratamentul ARV, selectați în baza vulnerabilității socio-economice, beneficiază de pachete alimentare.

*Activitatea: Granturi pentru ONG-urile care prestează servicii PTH și familiilor acestora*

*Statut: finalizată*

Fundația Soros-Moldova a susținut implementarea proiectelor orientate spre acordarea suportului în teren a PTH și familiilor acestora oferind ONG-urilor active în domeniul HIV/SIDA 11 granturi pe bază de concurs implementate prin intermediul a 10 ONG-uri. Proiectele acoperă toate regiunile Republicii Moldova inclusiv teritoriul din stânga Nistrului și au drept scop: susținerea PTH și familiilor acestora, îmbunătățirea calității vieții PTH, oferirea serviciilor și referirea PTH la servicii sociale, psiho-sociale și medicale, integrarea PTH în societate, elaborarea și distribuirea materialelor informațional-educative.

ONG-urile contractate și regiunile acoperite în cadrul proiectelor sunt prezentate în tabelul de mai jos.

#	Denumirea ONG-ului/urilor	Localitățile acoperite cu servicii în cadrul proiectelor
1	ONG „Respirația a Doua” în parteneriat cu ONG „Șansa Plus”	Bălți, Dondușeni, Fălești, Șoldănești, Edineț, Otaci, Glodeni, Sângerei, Briceni, Drochia, Ocnița
2	ONG „Centrul Regional de Politici Comunitare”	Strășeni, Hâncești, Orhei, Telenești, Ungheni, Nisporeni
3	ONG „Credința”, Chișinău în parteneriat cu ONG „Copilărie pentru toți”	Chișinău (Râșcani, Posta Veche, Ciocana, Centru) inclusiv suburbiile (Cricova, Grătiești, Stăuceni, Budești, Bubuieci, Cruzești), Vadul lui



		Vodă, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Rezina, Căușeni, Ștefan Vodă
4	ONG „Credința – N”	Bălți, Florești, Râșcani
5	ONG „Biaz Gul”	Comrat, Ceadâr-Lunga, Basarabeasca, Cimișlia, Taraclia
6	ONG „Zdorovoe Budushcee”	penitenciarele din stânga Nistrului (nr.1-Glinoe, nr.2-Tiraspol, nr.3-Tiraspol)
7	ONG „Zdorovoe Budushcee”	Tiraspol, Slobozia, Grigoriopol și Dubăsari
8	ONG „Miloserdie”	Bender, satele Gâsca și Proteagailovca
9	Fundația "Angelus Moldova"	Chișinău, Bălți
10	ONG „Triniti”	Râbnița, Camenca

În cadrul proiectelor este oferită o gamă largă de servicii pentru PTH și familiile acestora și anume: consultanță medicală, asistență psihologică, recuperare fizică, consiliere socială, asistență de la egal la egal, suport în obținerea documentelor de identitate și a altor documente, referire la serviciile prestate de instituțiile publice, grupuri de ajutor reciproc pentru PTH, copiii HIV infectați și familiile acestora, activități de informare și educare, îngrijire la domiciliu, etc.

*Activitatea: Granturi pentru a asigura funcționarea centrelor sociale regionale*  
*Statut: finalizată*

În contextul dezvoltării Centrelor Sociale Regionale, Fundația Soros-Moldova a susținut implementarea de către ONG-uri a patru proiecte în fiecare dintre aceste regiuni în vederea suplinderii centrelor cu servicii. În tabelul de mai jos sunt arătate ONG-urile care suplinesc Centrele Sociale Regionale cu servicii.

#	Centrul Social Regional	ONG-ul(rile) partener(e)
1	Centru Social Regional Nord	ONG „Respirația a Doua”, Bălți
2	Centru Social Regional Centru	ONG-urile „Credința” și „Viața Nouă”, Chișinău
3	Centru Social Regional Sud	ONG „Biaz Gul”, Comrat
4	Centru Social Regional de Est	ONG „Zdorovoe Budushcee” Tiraspol

În cadrul acestor proiecte ONG-urile activează sub egida Centrelor Sociale Regionale care au statut de instituții publice și oferă un șir de servicii cum ar fi: consiliere medicală, suport psihologic, consiliere socială, asistență de la egal la egal, servicii de referire. ONG-urile sunt de asemenea implicate în selecția beneficiarilor de pachete alimentare, procurarea și distribuirea pachetelor adulților cât și în identificarea și asigurarea suportului pentru copiii infectați și afectați de HIV (pachete alimentare și îmbrăcăminte/rechizite școlare).

În total 6785 persoane care trăiesc cu HIV au beneficiat de servicii de îngrijire și suport oferite prin intermediul Centrelor Sociale Regionale și a ONG-urilor teritoriale, de la demararea programului, dintre care 341 au fost primar acoperite pe parcursul semestrului 1, 2014.

*Activitatea: Dezvoltarea instrumentelor pentru auditul calității serviciilor oferite persoanelor care trăiesc cu HIV și supervizare abilitantă*  
*Statut: în proces*

În urma vizitelor de monitorizare realizate de către expertul MMSF, au fost determinate câteva direcții esențiale de oferire a asistenței tehnice în scopul asigurării calității în acordarea serviciilor oferite persoanelor care trăiesc cu HIV. În primul rând a fost enunțată problema colectării, păstrării și prelucrării datelor cu caracter confidențial. Pentru a se conforma cerințelor legislației în vigoare (Legea Nr. 133 din 08.07.2011, privind protecția datelor cu caracter personal), organizațiile prestatoare de servicii persoanelor care trăiesc cu HIV necesită consultanță juridică de specialitate.

În acest sens, s-a propus elaborarea termenilor de referință și lansarea concursului de selectare a unui expert juridic care a contribuit la elaborarea politicii de confidențialitate organizațională, principalele instrumente necesare pentru păstrarea datelor cu caracter personal în cadrul organizațiilor prestatoare de servicii. Instrumentele elaborate în scopul colectării, păstrării și prelucrării datelor cu caracter confidențial, conform cerințelor legislației în vigoare, au fost pe larg analizate și discutate în cadrul unei ședințe de lucru la care au participat reprezentanți ai centrelor sociale regionale și ai societății civile. Pentru o mai bună înțelegere a condițiilor necesare de îndeplinit pentru păstrarea și prelucrarea datelor cu caracter confidențial, în primul trimestru al anului 2014 a fost organizat un seminar de instruire pentru Centrele Sociale Regionale și ONG-urile care prestează servicii de îngrijire și suport pentru PTH.

O altă arie de intervenție o constituie standardizarea și îmbunătățirea calității serviciilor prestate de către organizațiile implicate în program. Acest lucru presupune evaluarea externă a serviciilor de îngrijire și suport pentru PTH existente și elaborarea unui mecanism de evaluare internă a calității serviciului prestat pentru prestatori. În acest sens a fost contractat un consultant individual care a elaborat metodologia și instrumentele de evaluare internă și externă a calității serviciilor prestate în cadrul programului.

Astfel, în semestrul întâi, 2014 a fost elaborat mecanismul de evaluare internă și externă a calității serviciilor de îngrijire și suport pentru PTH prestate în cadrul Centrelor sociale regionale pentru asistența PTH și ONG-urilor din domeniu și evaluarea externă a serviciilor.

Dezvoltarea Mecanismului intern de evaluare a calității serviciilor conține elaborarea chestionarului cu privire la evaluarea serviciilor prestate în cadrul organizației; elaborarea ghidului de focus grup, care va permite evaluarea calității serviciilor prestate; elaborarea chestionarului de auto-evaluare a serviciilor prestate de către specialiști; elaborarea ghidului privind metodologia de colectare, analiză și prelucrare a datelor.

Dezvoltarea Mecanismului extern de evaluare a calității serviciilor include elaborarea chestionarului de evaluare externă a serviciilor prestate de către organizațiile care prestează servicii de îngrijire și suport pentru PTH.

Evaluarea externă a serviciilor s-a efectuat în rândul prestatorilor de servicii, persoanelor PTH beneficiari de servicii, non-beneficiarilor PTH, beneficiarilor – membrii ai familiilor PTH, etc. A fost elaborate raportul de studiu preliminar care urmează să fie revizuit în al doilea semestru al anului curent. La fel prestatorii de servicii vor fi instruiți în utilizarea mecanismului elaborat.

*Activitatea: Tipărirea materialelor informaționale pentru susținerea activităților IEC ale ONG-urilor care prestează servicii PTH și familiilor acestora*

*Statut: finalizată*

Pentru a susține activitățile de informare și educare în cadrul proiectelor, Fundația Soros-Moldova de comun cu ONG-urile care implementează proiectele de suport pentru PTH a selectat un set de materiale informaționale pentru tipar.

Pe parcursul semestrului întâi, 2014 au fost selectate de către ONG-uri 11 broșuri care au fost printate în 123600 copii în limbile română și rusă. Materiale elaborate (fluturași, liflete, broșuri, instrucțiuni, manual, etc.) țin de: dezvăluirea statutului HIV-pozitiv; terapia – ARV; hepatitele virale; HIV și hepatitele; tuberculoza și HIV; infecții oportuniste și HIV; alimentația sănătoasă; profilaxia supradozării; dezvăluirea statutului HIV-pozitiv copilului; testul la HIV.

#### **Ref 4.2: Suport psiho-social pentru consumatorii de droguri injectabile (CDI) și asigurarea aderenței la terapia de substituție cu opioide (TSO)**

##### **Aria serviciilor oferite: Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici**

*Activitatea: Suport pentru CDI și membrilor de familie pentru a îmbunătăți înrolarea și aderența la tratamentul de substituție*

*Statut: finalizată*

ONG „Viața Nouă” în colaborare cu DRN, SCM Bălți, DIP, ONG "Tinerii pentru Dreptul la Viață", Bălți și ONG "Zdorovoe Budueshee" Tiraspol implementează un șir de activități orientate spre identificarea CDI, evaluarea necesităților acestora, asigurarea suportului psiho-social, referirea la servicii de dezintoxicare și reabilitare, referirea la TSO, asigurarea suportului orientat spre creșterea aderenței la TSO și creșterea calității vieții CDI.

Serviciile pentru CDI, inclusiv din sectorul penitenciar, și familiilor acestora sunt prestate în cadrul a patru centre de zi:

- Centrul de zi "Pas cu pas" în Chișinău,
- Centrul de zi „Plus” în Bălți,
- Centrul de zi „Pas cu pas” în Cahul
- Centrul de zi „Punct de sprijin” în Tiraspol, și
- serviciul mobil pentru instituțiile din sectorul penitenciar.

Centrele de zi oferă o gamă largă de servicii cum sunt: consiliere psihologică, suport alimentar (pachete alimentare), consiliere de la egal la egal, consultanță juridică, referire la servicii medicale și sociale, referire la TS, consiliere în TS, servicii în teren, activități de informare și distribuire de materiale informaționale, grupuri de ajutor reciproc, consultații juridice oferite în cadrul proiectului de avocații IDOM, etc.

De la demararea programului 681 persoane în tratament de substituție au beneficiat de cel puțin trei servicii oferite în cadrul centrelor, dintre care 46 primar acoperiți pe parcursul semestrului 1, 2014.

În ianuarie-iunie 2014, un total de cc. 980 consumatori de substanțe psihotrope, dintre care cc. 300 pacienți în TSO, au beneficiat de cel puțin un serviciu în cadrul centrelor de zi și serviciului mobil din sectorul penitenciar.

*Activitatea: Suport alimentar pentru creșterea aderenței la tratament de substituție*

*Statut: finalizată*

De asemenea, pentru a crește aderența la tratament de substituție cu metadonă, 258 de pacienți în TSO, inclusiv din penitenciare, au beneficiat de 280 pachete alimentare trimestriale pe parcursul semestrului 1, 2014, dintre care 182 persoane în TSO primar acoperiți, în valoare de 30 Euro. Suportul alimentar este distribuit în funcție de gradul de vulnerabilitate al pacienților evaluat în baza unui set unic de criterii.

*Activitatea: Tipărirea materialelor informaționale, pentru a sprijini activitățile IEC*

*Statut: finalizată*

Pentru a susține activitățile de informare și educare în cadrul centrelor de zi, ONG „Viața Nouă” de comun cu ONG-urile partenere a selectat un set de materiale informaționale (broșuri, postere, scrisori de știri) pentru tipar.

Pe parcursul semestrului 1, 2014 au fost elaborate și tipărite buletine informative trimestriale („Lumea mea” 2014 (My World) care au fost distribuite beneficiarilor proiectului prin intermediul centrelor de zi dar și a instituțiilor partenere (în total 4000 exemplare).

*Activitatea: Activități de pledoarie dedicate Zilei Internaționale împotriva abuzului și a traficului ilicit de droguri*

*Statut: finalizat*

În semestrul întâi, în diferite regiuni a țării au fost organizate un șir de activități dedicate Zilei Internaționale împotriva abuzului și traficului ilicit de droguri. Printre aceste se enumeră participarea la diverse instruirii (instruirea despre amfetamine organizată de Alianța Internațională HIV/SIDA, instruirea „Dependența de droguri și alcoolul”), sesiuni informative despre amfetamine, efectul negativ al drogurilor, supradoză, alcoolismul în rândul tinerilor, alimentația sănătoasă, mese rotunde.

În perioada aprilie-iunie s-a desfășurat campania „Uniți pentru viață” cu scopul de a sensibiliza opinia publică în rândul populației generale și grupurilor vulnerabile care sunt afectate de consumul de droguri. La fel ca și în 2013, campania se concentrează în special asupra persoanelor care se află în detenție, și este organizată în comun de către Viața Nouă, Inițiativa Pozitivă, și Departamentul Instituțiilor Penitenciare, cu sprijinul financiar din partea Centrului PAS. Una din elementele principale ale campaniei a fost organizarea jocului intelectual „Brian Ring” în cadrul instituțiilor penitenciare cu persoanele în detenție.

**Ref 4.3: Suport pentru copiii infectați și afectați de HIV****Aria serviciilor oferite: Suport pentru copii orfani și bolnavi cronici**

*Activitatea: Asigurarea suportului pentru copiii infectați și afectați de HIV: pachete alimentare, rechizite și haine pentru școală.*

*Statut: finalizată*

Alimentația adecvată este indispensabilă pentru a asigura calitatea vieții și eficiența tratamentului antiretroviral la copii cu HIV/SIDA. În acest sens toți copiii HIV infectați și copii de până la vârsta de 18 luni cu statut nedeterminat născuți din mame HIV pozitive beneficiază de pachete alimentare trimestriale (în valoare de 30 Euro). 271 copii HIV infectați și copii cu vârsta până la 18 luni cu statut nedeterminat, născuți din mame HIV pozitive, au beneficiat de 460 pachete alimentare trimestriale.

De asemenea, reieșind din faptul că familiile afectate de HIV deseori se confruntă cu probleme financiare și nu-și pot asigura copiii cu lucrurile necesare pentru școală, toți copiii HIV infectați sunt asigurați de două ori pe an cu un set de îmbrăcăminte și rechizite școlare/jucării pentru a le asigura dreptul la educație (în valoare de 250 Euro). 114 de copii HIV infectați au beneficiat de acest suport pe parcursul perioadei raportate.

*Activitatea: Organizarea taberelor de vară pentru copiii infectați și afectați de HIV și mamele acestora*

*Statut: finalizată*

Fundația Soros-Moldova de comun cu Centrele Sociale Regionale și ONG-urile care prestează servicii pentru PTH urmează să selecteze copii infectați sau afectați și însoțitorii acestora care în semestrul doi al anului curent vor beneficia de sejururi gratuite de 7 zile în tabere de vară în vederea îmbunătățirii calității vieții copiilor infectați și afectați de HIV.

#### **Ref 4.4 Consolidarea Centrelor sociale regionale pentru persoanele care trăiesc cu HIV**

##### **Aria serviciilor oferite: Suport pentru copii orfani și bolnavi cronici**

*Activitatea: Suport pentru operarea Centrelor sociale regionale pentru asistența PTH*  
*Statut: finalizată*

Un component important al proiectului este instituirea și susținerea a patru centre regionale pentru persoanele infectate și afectate de HIV pentru a îmbunătăți calitatea vieții persoanelor cu HIV prin oferirea unui șir de servicii noi dezvoltate și referirea la serviciile deja existente din sistemul de protecție socială.

Centrele au fost instituite în colaborare cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și autoritățile publice centrale și locale în gestiunea cărora vor trece și care vor asigura finanțarea acestor servicii sociale specializate pe viitor. Serviciile dezvoltate prin intermediul centrelor sociale regionale sunt noi pentru Republica Moldova și necesitatea lor este motivată de faptul că numărul persoanelor infectate cu HIV în țara este în continuă creștere, iar serviciile sociale, destinate acestei categorii a populației, necesită a fi organizate cât mai eficient.

Amplasarea regională a acestor centre permite accesul beneficiarilor din diferite localități la serviciile de suport și de protecție socială oferite. Pentru buna funcționare, edificiile centrelor au fost reabilitate, mobilate, dotate cu aparate electrocasnice și echipament logistic și informațional, a fost amenajată o sală de conferință și o cameră pentru copii. În posesia centrelor există, de asemenea, câte o unitate de transport pentru organizarea mai eficientă a activităților de teren.

La 27 februarie, 2013 a fost inaugurat ultimul din cele patru centre - CSR din Chișinău. CSR din Bălți, Tiraspol și Comrat au fost inaugurate pe 14 mai, 18 mai și respectiv 22 noiembrie 2012.

Centrele de pe malul drept sunt înregistrate ca persoane juridice cu statut de instituții publice:

- Instituția Publică Centrul social regional "Renașterea" mun. Chișinău,
- Instituția Publică Centrul Social „Viața cu Speranță”, mun. Bălți,
- Instituția Publică Centrul Regional Social „Împreună pentru viață” mun. Comrat

Iar Centrul social pentru persoanele infectate sau afectate de HIV din regiunea de est este subdiviziune a Centrului SIDA or. Tiraspol.

Centrele prestează o gamă largă de servicii sociale, psihosociale și medicale de referire, printre care: asistență psihosocială și de aderare la tratamentul ARV, consiliere, consultații de referire pentru obținerea unei profesii sau a unui loc de muncă, cursuri de instruire, activități de la egal la egal.

*Activitatea: Consolidarea capacităților în managementul de caz HIV/SIDA pentru echipele MDT din centrele sociale*

*Statut: în proces*

În scopul fortificării capacității echipelor din cadrul CSR-urilor și a ONG-urilor care suplinesc centrele cu servicii, în perioada 27 februarie-01 martie 2014, a avut loc cursul de instruire „Consolidarea capacităților practice a EMD din cadrul CSR și ONG-urilor în contextul eficientizării prestării serviciilor pentru PTH și colaborării cu diferite servicii”. Acest curs a abordat următoarele subiecte: situația actuală cu referire la asistența oferită în cadrul Centrelor Sociale Regionale, prezentarea raportului de monitorizare a activității Centrelor sociale Regionale pe parcursul anului 2013, analiza recomandărilor oferite Instituțiilor publice și gradul de realizare a acestora, dificultăți întâlnite în practică de asistență și referire a persoanelor care trăiesc cu HIV.

*Activitatea: Asigurarea supervizării și asistenței tehnice pentru Centrele sociale regionale pentru PTH*

*Statut: în proces*

Întru buna funcționare și implementare eficientă a activităților, Centrele Sociale Regionale din Chișinău, Bălți, Comrat și Tiraspol sunt asigurate cu asistență tehnică continuă în realizarea planurilor de acțiuni, respectarea cadrului normativ, colaborarea cu organizațiile neguvernamentale care suplinesc cu servicii și organizarea prestării de comun a serviciilor pentru beneficiari.

Totodată a fost oferită asistență în privința operaționalizării bazei de date HIV/Ident. Operatorii în introducerea datelor au fost consultați privind introducerea corectă a datelor și generarea rapoartelor, soluționarea problemelor tehnice de funcționare a bazei de date.

Unele din vizitele de acordare a asistenței tehnice pentru Centrele Sociale Regionale au fost realizate în comun cu reprezentanții MMPSF și ai FSM. Acest lucru a permis o analiză complexă a situației centrelor și în același timp, o abordare multidisciplinară în soluționarea problemelor existente.

## **OBIECTIVUL 5. Asigurarea implicării societății civile și a populației din principalele comunități afectate și promovarea drepturilor omului**

### **Ref 5.1: Evaluarea situației drepturilor omului în contextul HIV**

#### **Aria serviciilor oferite: Reducerea stigmei**

*Activitatea: Evaluarea încălcărilor drepturilor omului în prestarea serviciilor*

*Statut: în proces*

În vederea evaluării încălcării drepturilor persoanelor care trăiesc cu HIV, în semestrul 1, 2014, prin concurs public a fost selectată o companie din domeniul sociologic pentru implementarea studiului de evaluarea accesului persoanelor care trăiesc cu HIV la serviciile medicale. S-a elaborat metodologia și instrumentele de cercetare, colectarea și analiza datelor și prezentarea raportului analitic detaliat. Studiul, focusat pe accesul la serviciile medicale generale și accesul la serviciile medicale specifice, a fost realizat în populația cu statut HIV+ în vârstă de 18 ani și peste, de pe ambele maluri ale Nistrului.

### **Ref 5.2: Asigurarea asistenței juridice și litigării**

#### **Aria serviciilor oferite: Reducerea stigmei**

*Activitatea: Asigurarea asistenței juridice PTH și litigării cazurilor strategice privind drepturile PTH*

*Statut: în proces*

IDOM asigură continuu asistență juridică/litigare gratuită PTH și familiilor acestora. În acest sens o echipă de avocați contractați în cadrul proiectului oferă servicii persoanelor care trăiesc cu HIV la nivel local. În baza unui orar prestabilit avocații se deplasează în teren și oferă consultații juridice în cadrul Centrelor Sociale Regionale pentru asistența PTH și ONG-urilor care prestează servicii grupurilor cu risc sporit de infectare cum ar fi ONG-urile Viața Nouă, Tinerii pentru Dreptul la Viață, etc. În total 113 PTH au primit asistență juridică pe parcursul semestrului 1, 2014. Asistența solicitată de PTH ține de probleme de ordin legal, civil (inclusiv divulgarea statutului HIV), administrativ.

Avocații programului au preluat 10 cazuri de încălcare a drepturilor PTH pentru litigarea strategică în vederea schimbării practicilor existente. Cazurile litigante țin de divulgarea statutului HIV fără informarea și permisiunea PTH, atitudine neprofesională din partea lucrătorului medical, soluționarea problemei medicale chirurgicale a persoanei care se află în detenție, stabilirea gradului de dezabilitate a copilului minor, divulgarea de către profesor în cadrul unei ore de curs (Educație Civică) a datelor personale medicale ale unei persoane (statusul HIV al persoanei).

*Activitatea: Instruire privind drepturile omului, nediscriminarea și mecanisme de acțiune în caz de încălcare a drepturilor omului pentru ONG-uri și grupuri de inițiativă*

*Statut: finalizată*

În perioada 20-22 februarie 2014, Centrul PAS împreună cu avocații IDOM au organizat cursul de instruire în „Consolidarea capacităților reprezentanților Centrelor Sociale Regionale pentru PTH și ONG-urilor teritoriale care activează în domeniul HIV în domeniul protecției datelor cu caracter personal” destinat specialiștilor din cadrul Centrelor sociale regionale pentru asistența și protecția PTH și ONG-urilor din domeniu. Acest curs a abordat noțiuni generale despre datele cu caracter personal, reglementări

internaționale, legea privind protecția datelor cu caracter personal, mecanisme naționale și internaționale de intervenție în vederea apărării drepturilor PTHIV, procedura înregistrării operatorilor de date cu caracter personal la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. În total au fost instruiți 26 reprezentanți ai CSR și ONG-urilor din domeniu.

*Activitatea: Campanie de comunicare cu privire la încălcările drepturilor omului*  
*Statut: finalizată*

Promovarea drepturilor omului, în special a persoanelor care trăiesc cu HIV, prin intermediul canalelor mass-media, a fost accentuată în perioada zilelor de comemorare a persoanelor decedate de HIV/SIDA. Prin intermediul canalelor radio și TV au fost lansate campanii de comunicare, având ca scop informarea și sensibilizarea opiniei publice. Astfel în perioada 18-30 mai 2013, pe pagina web e-sănătate.md au fost plasate un șir de mesaje tematice cu ocazia desfășurării campaniei dedicate Zilei Internaționale de Comemorare a Persoanelor decedate de SIDA. Tot aici, în perioada 18-26 mai au fost plasate 6 știri, 4 reportaje și interviuri cu specialiștii din domeniu care au avut ocazia prin intermediul mass-media, să promoveze drepturile persoanelor care trăiesc cu HIV. Pe data de 16 mai 2014 s-a desfășurat emisiunea utilitară, în direct la postul național de televiziune Moldova 1, la emisiunea „Bună dimineața”. Pe data de 26 mai și 30 mai 2014, în rubrica Sănătate TV s-au desfășurat 2 emisiuni cu tematicile: „Lupta unui copil cu SIDA, sărăcie și prejudecăți” și „Testul pentru siguranță”.

### **Ref 5.3: Asigurarea implicării societății civile și a populației cheie în răspunsul național HIV**

#### **Aria serviciilor: Consolidarea societății civile**

*Activitatea: Participarea membrilor societății civile la evenimente internaționale*  
*Statut: în proces*

În vederea consolidării comunității PTH, îmbunătățirii activității și ridicării calificării membrilor acesteia, este susținută participarea reprezentanților societății civile la evenimente internaționale în domeniul HIV/SIDA (conferințe, ateliere de lucru, seminare, stagii, etc.). Suportul pentru evenimente este asigurat în baza unui concurs deschis anunțat de Centrul PAS. Cerințele față de solicitanți, cu descrierea criteriilor de eligibilitate, termenilor de prezentare și componenței dosarelor sunt plasate pe site-urile Centrului PAS, CNC TB/SIDA, Fundației Soros-Moldova și site-urile rețelelor comunității PTH și populațiilor cheie: Inițiativei Pozitive, Ligii PTH și UORN.

*Activitatea: Conferința Națională privind infecția HIV/SIDA, cu participare internațională*

*Statut: în proces*

În perioada 11-13 decembrie 2014 la Chișinău este planificată desfășurarea Conferinței Naționale HIV/SIDA 2014, organizată sub egida Consiliului național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control a infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei.

*Activitatea: Dezvoltarea și difuzarea spoturilor TV și radio pentru reducerea stigmei*  
*Statut: finalizată*

În scopul promovării drepturilor PTH și populațiilor cheie și reducerii stigmei și discriminării persoanelor care trăiesc cu HIV, AO „Inițiativa Pozitivă” a realizat pe



parcursul semestrului 1, 2014 un șir de acțiuni mediatizate pe larg în mass media, precum:

- organizarea la nivel național a campaniei globale „Zero Discriminare” care a avut ca scop să promoveze dreptul oricărei persoane la o viață plină de demnitate, indiferent de rasă, religie, naționalitate, orientare sexuală și vârstă. Campania consta din partea media și partea organizată în spațiile publice. Campania on-line a constat din postarea imaginilor cu peste 100 de persoane (clienți, voluntari și angajați, precum și medici, membri ai publicului și altele) cu simbolul campaniei - un fluture cu mesajele "zero discriminare", "respect pentru alții", "demnitate", pe rețelele sociale și media. Agenți comerciali din mun. Chișinău de asemenea au fost implicați în campanie și anume prin aplicarea fluturilor cu sloganul campaniei în cadrul magazinelor: Bomba, Fidesco, Aridon, Linella, art - salon Moldeco, clinica Sancos, restaurante Pizza Celentano, Universitatea ULIM.
- organizarea zilei de 8 martie - Ziua Internațională a Femeii, pentru 200 de femei deținute în penitenciarul 7 „Ruska”. Evenimentul a fost organizat de către organizațiile Inițiativa Pozitivă, Viața Nouă și Departamentul Instituțiilor Penitenciare.
- organizarea campaniei de sensibilizare “Instalung” de Ziua Mondială de Luptă împotriva Tuberculozei. Campania a avut ca scop de a sensibiliza populația și promova screeningul la TB. 20 de persoane au participat și anume prin afișarea screeningului TB on-line, iar trei persoane au primit și premii cu un mesaj despre modul sănătos de viață.

În scopul comemorării Zilei persoanelor decedate de SIDA, în perioada lunii mai 2014, Inițiativa Pozitivă a organizat un șir de activități în scopul informării populației privind infecția HIV. A fost renovat Memorialul consacrat persoanelor decedate de SIDA. în Parcul Central din Chișinău.

În colaborare cu partenerii din regiune a fost desfășurată caravana auto la care au participat 12 automobile, ce au parcurs traseul: Chișinău – Comrat - Cahul-Bender – Tiraspol – Râbnita – Orhei – Bălți.

În perioada campaniei:

- s-au organizat 3 ceremonii de premiere “Panglica Roșie” cu scopul de a arăta recunoașterea pentru inițiativele regionale remarcabile în numele persoanelor și comunităților ce se implică în reducerea impactului infecției HIV la nivel național. Aproximativ 250 de persoane au participat la toate cele trei ceremonii.
- s-au organizat 8 evenimente în aer liber la care s-au distribuit materiale informaționale, și s-au oferit panglici roșii. La fel s-au organizat și concerte. S-a distribuit un număr total de 15 000 de pliante, 1200 brelocuri informaționale, 1900 baloane, 1500 prezervative Masculan și 5500 panglici roșii și 1000 autocolante panglică roșie, iar 100 de persoane au făcut testul HIV.
- s-au organizat 6 instruirii pentru tinerii din liceu cu scopul de a dezvolta și implementa strategii de comunicare și disemina informația în societate și în special printre tineri. Au participat 103 tineri liceeni.
- 7 întâlniri au fost organizate cu comunitatea persoanelor care trăiesc cu HIV și populațiile cheie afectate, cu scopul de a fortifica principiile de comunicare, abilități de lucru în echipă, între membrii comunității și anume prin intermediul platformei de comunicare on-line "Lumea mea", care a fost elaborată pentru a crea un mecanism eficient de comunicare între reprezentanții comunității. În ansamblu au participat 130 reprezentanți ai comunității.

- 40 de familii afectate de HIV/SIDA au beneficiat de vizite la domiciliu. Scopul principal a fost de a oferi suport reprezentanților din comunitate care trăiesc în condiții deosebit de dificile. Fiecare familie a primit un colet alimentar furnizat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

*Activitatea: Întâlniri în scop de lobby și pledoarie activă (Advocacy) la nivel central și local (atelier, mese „rotunde”, întâlniri etc.)*

*Statut: finalizată*

Pe parcursul semestrului 1 2014, AO „Inițiativa Pozitivă” a realizat un șir de acțiuni (mese rotunde, întâlniri, atelier, etc.) orientate spre sensibilizarea și creșterea angajamentului autorităților centrale în răspunsul național HIV, precum și spre îmbunătățirea coordonării dintre APC, APL, serviciile medicale și sociale, societatea civilă și alți actori cheie.

În perioada 11-13 februarie, 2014 membrii și partenerii Asociației „Inițiativa Pozitivă” s-au întrunit la o ședință, în cadrul căreia au fost discutate rezultatele activităților comune, au fost analizate lacunele și performanțele anului 2013, precum și perspectivele de colaborare în anul curent. S-au discutat aspecte de ordin juridic, alegerea președintelui consiliului de administrare, modificările în statut. La fel secretariatul „Inițiativei Pozitive” a prezentat partenerilor raportul detaliat al activității Asociației și al campaniilor și acțiunilor care s-au desfășurat în anul 2013. Participanții au elaborat și au planificat activitățile pentru anul 2014, ținând cont de distribuția rolurilor și responsabilităților. Un accent deosebit s-a pus pe participarea în procesele CNC și pregătirea noii cereri, discutarea proiectului-pilot al CNC privind fortificarea potențialului și participarea eficientă a reprezentanților comunităților-cheie vulnerabile la HIV în cadrul noului model de finanțare al Fondului Global. La ședința de totalizare și re alegere au participat reprezentanții organizațiilor – membre ale „Inițiativei Pozitive”: „Viața Nouă”, „CRPC”, „Милосердие”, „Pas cu Pas” regiunea sud, „Tinerii pentru Dreptul la Viață” Bălți, „Mamele pentru Viață” și organizațiile partenere: „Здоровое будущее” și „Triniti”.

Pe 29 martie, 10 reprezentanți ai ONG-urilor din domeniu s-au întrunit pentru a discuta despre strategia și prioritățile Republicii Moldova în ceea ce privește aplicația la Fondul Global pentru finanțarea programului național HIV/SIDA, perioada 2015-2017.

În perioada 11-12 martie 2014, s-a desfășurat atelierul de planificare strategică pentru capacitatea și implicarea populațiilor cheie afectate de TB și HIV, în dialogul de țară și în implementarea noului model de finanțare lansat de Fondul Global pentru combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei. La eveniment au participat în jur de 20 de participanți din sectorul asociativ, reprezentanți ai organizațiilor umbrelor active în controlul și prevenirea TB și HIV de pe ambele maluri a Nistrului, inclusiv comunitățile persoanelor care trăiesc cu TB și HIV/SIDA. Au participat și reprezentanții Uniunii Persoanelor care Trăiesc cu HIV din Europa de Est și Asia Centrală (ECUO) – Natalia Leonchuk. ECUO este organizația regională contractată de Fondul Global pentru a supraveghea și sprijini implementarea proiectului pilot KAP în Republica Moldova.

În perioada 2-11 aprilie comitetul KAP s-a reunit pentru a discuta o serie de probleme legate de aplicația pe țară către Fondul Global de combatere a SIDA, Tuberculozei și

Malariei. Au participat 13 persoane din care 9 reprezentanți ai organizațiilor societății civile și a populațiilor cheie afectate. Pe 10 iunie, planul și bugetul au fost aprobate, traduse în limba engleză și transmise secretariatului Fondului Global.

Pe parcursul semestrului 1 2014, au fost tipărite 4,000 exemplare ale buletinului informativ „Lumea mea”, în limbile rusă și română, care a fost distribuit de către asistenții sociali din Chișinău, Cahul, Bălți, Tiraspol și instituții penitenciare beneficiarilor programelor de suport pentru populațiile cheie.

*Activitatea: Cursuri de formare pentru membrii societății civile implicați în prestarea serviciilor persoanelor care trăiesc cu HIV*

*Statut: în proces*

Pe parcursul semestrului 1 2014, Inițiativa Pozitivă a organizat un curs de instruire pentru reprezentanții ONG-urilor din comunitate (PTH/CDI/LGBD/LSC).

Cursul, a fost organizat în perioada 16-18 aprilie, 2014, și a fost focusat pe „Managementul organizațional și liderismul” și a întrunit 34 de persoane. Scopul seminarului a fost de a instrui liderii din cadrul ONG-urilor cu privire la principiile managementului eficient. Participanții au aplicat cunoștințele și abilitățile dobândite în cursul discuțiilor privind caravana auto.

## INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI

La finele semestrului 1, 2014 (a noua perioadă de implementare a programului) performanța medie a indicatorilor de proces este de 106.8% și media indicatorilor Top 10 este de 102%.

Din 9 indicatori de proces în baza cărora se măsoară performanța programului țintele au fost depășite pentru 6 indicatori, pentru trei indicatori au fost substanțial atinse iar pentru doi realizate în mod corespunzător. Tabelul de mai jos prezintă rezultatele atinse pentru fiecare indicator versus ținte.

Rating-ul general acordat de Fondul Global grantului HIV implementate de Centrul PAS este A2.

<b>Numărul grantului</b> <b>Actualizarea progresului pe grant - Perioada de raportare</b> <b>Actualizarea progresului pe grant - Perioada acoperită</b> <b>Actualizarea progresului pe grant - Numărul</b>	MOL-H-PAS			
	<b>Ciclu:</b>	Semestrial	<b>Numărul</b>	9
	<b>Data de început:</b>	1-Ian-2014	<b>Data de final :</b>	30-Iun-2014
				9

Nr.	Aria serviciilor oferite	Indicatori	Țintele semestrul 9 <sup>1</sup>	Rezultatele obținute în semestrul 9 <sup>2</sup>	0 - 59 %	60 - 89 %	> 90 %	Comentarii
1	Fortificarea sistemelor	Numărul personalului medical (medici și asistente medicale) și non-medical (psihologi, asistenți sociali, educatori de la egal la egal) instruiți în HIV/SIDA	115	131	114%			În total 131 persoane au fost instruite în semestrul 9, dintre care: 32 lucrători non-medicali din centrele social regionale și ONG-urile care oferă servicii de îngrijirea și suport PTH au fost instruiți în eficientizarea prestării serviciilor pentru PTH și colaborării cu diferite servicii; 49 consilieri din cabinetele CTV ale spitalelor raionale au fost instruiți în consiliere și testare voluntară și particularități de consiliere la diferite grupuri de populație, 50 lucrători sociali au fost instruiți în HIV.

<sup>1</sup> cumulative pe durata programului

<sup>2</sup> cumulative pe durata programului

						Indicatorul este depășit. Cauza variației: o instruire adițională pentru asistenți sociali din cadrul liniei bugetare 3. 1. 4 a fost efectuată, cu aprobarea FG, din economiile anului 2013.
2	Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici	Numărul de PTH care primesc pachete alimentare pentru a îmbunătăți aderența la tratamentul ARV	880	946	108%	În total 946 PTH au primit pachete alimentare pe parcursul semestrului 9 (primar acoperiți). În fiecare trimestru 800 PTH, din sectorul civil și penitenciar, selectate pe baza vulnerabilității socio-economice, beneficiază de pachete alimentare pentru o aderență mai bună la tratament. Indicatorul este depășit. Motivul pentru variație: ținta pentru acest indicator este anuală și a fost calculată pe baza unei creșteri estimate trimestriale de 10% din numărul de beneficiari noi care, de obicei, provin din rândurile de pacienți noi înrolați în ARV. 800 pachete alimentare sunt distribuite trimestrial PTH, selectate pe baza unui set de criterii unice de vulnerabilitate socio-economice. În funcție de gradul de vulnerabilitate al potențialilor beneficiari clasamentul se modifică de la un trimestru la altul, incluzând beneficiari acoperiți anterior și acoperiți primar (preponderent din rândul pacienților noi înrolați în ARV) care se clasează în primii cei mai vulnerabili 800 pacienți în ARV.
3	Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA care au primit suport social	6647	6785	102%	Pe parcursul semestrului 9, în total 341 PTH au fost primar acoperiți cu servicii de îngrijire și suport prestate în cadrul celor patru Centre Sociale Regionale și în 10 organizații teritoriale care prestează servicii directe PTH și membrilor familiilor lor. Beneficiarilor le sunt prestate următoarele servicii: suport și consiliere psiho-socială, consultații medicale și referiri, diseminarea materialelor informaționale și consiliere de la egal la egal, activități în grup și suport cu pachete alimentare, etc. Indicatorul este atins.
4	Suport pentru copii orfani și vulnerabili	Numărul de copii infectați și afectați de HIV/SIDA care primesc suport social	244	271	111%	În total de 271 copii (114 copii HIV infectați și 157 copii afectați de HIV) au beneficiat de suport social în prima jumătate a anului 2014 (acoperiți primar). În același timp, în fiecare trimestru, 230 copii (toți copiii infectați cu HIV, care pot fi acoperiți cu servicii, și majoritatea copiilor născuți din mame infectate cu HIV) beneficiază de un set de haine și rechizite școlare ca parte a programului de acordare a suportului social. Pe parcursul perioadei de raportare, numărul de copii HIV infectați care au primit un set de haine și rechizite școlare a crescut la 114, depășind cu 14 unități numărul planificat de 100. Acest fapt a determinat necesitatea realocării unui buget adițional (din economiile obținute în cadrul altor linii bugetare orientate către suportul PTH) pentru a acoperi paisprezece seturi suplimentare de îmbrăcăminte și rechizite școlare.

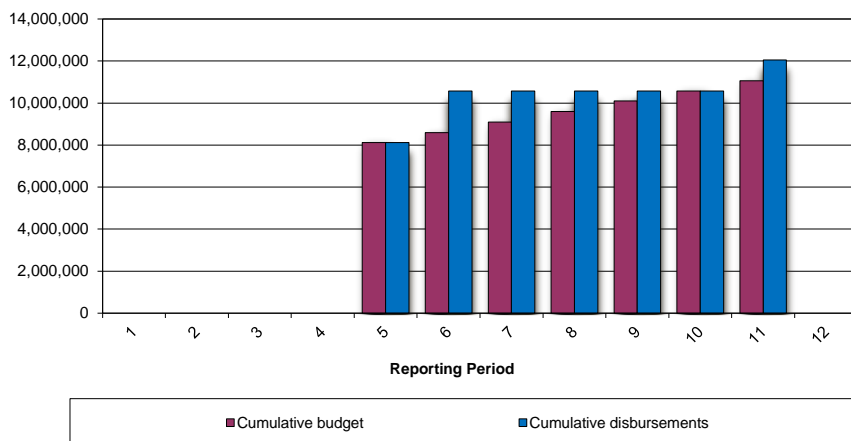
						Indicatorul este depășit. Cauza variației: Numărul de copii primar acoperiți cu suport social este determinat de numărul de copii diagnosticați cu HIV și numărul copiilor născuți din mame HIV pozitive imediat înainte și în perioada de raportate.
5	Outreach pentru schimbarea comportamentului	Numărul de UDI care sunt în terapia de substituție cu metadonă și primesc cel puțin 3 servicii de suport din partea ONG-urilor care lucrează la reabilitarea UDI	751	678	90%	Pe parcursul semestrului 9 un total de 46 CDI aflați în terapia de substituție cu metadonă (primar acoperiți) au primit cel puțin 3 servicii de suport social din pachetul serviciilor (sprijin psiho-social, grupuri de suport reciproc, educație de la egal la egal, diseminarea materialelor informaționale și distribuirea pachetelor alimentare și igienice) oferite în cadrul centrelor de zi de către ONG-urile care lucrează în domeniul reabilitării CDI. Indicatorul este substanțial atins (90%). Cauza variației: Ținta pentru perioada 9 (40 persoane noi primar acoperite) a fost depășită (46 persoane acoperite). Neatingerea țintei cumulative pentru perioada raportată (pe toată perioada grantului) este determinată de variația între ținta stabilită și rezultatele înregistrate pentru perioada întâi de implementare a grantului cauzată de scăderea continuă a pacienților înrolați în TSO. Numărul de pacienți în TSO care pot fi acoperiți cu servicii de suport psiho-social este direct proporțional cu numărul pacienților noi înrolați în TSO, dinamica înrolării în perioada întâi a determinat și a afectat direct atingerea țintei pentru acest indicator și afectează rezultatul pentru perioada dată deoarece ținta propusă se calculează cumulativ pentru toată perioada grantului.
6	Outreach pentru schimbarea comportamentului	Numărul și procentul persoanelor aflate în tratamentul de substituție cu metadonă (TS) care au fost în TS continuu cel puțin 6 luni pe parcursul ultimelor 12 luni	60%	52%	87%	Un număr total de 60 de persoane din 115 care au inițiat TSO în timpul semestrului 2, 2013 au finalizat cel puțin 6 luni de tratament TSO continuu. Actualmente TSO este distribuită în trei site-uri: Dispensarul Republican de Narcologie, Spitalul Municipal Bălți și Departamentul Instituțiilor Penitenciare (în 11 instituții penitenciare: #1 Taraclia, #5 Cahul, #6 Soroca, #7 Rusca, #9 Pruncul, #11 Bălți, #15 Cricova, #16 Pruncul, #17 Rezina, #18 Brănești, #13 Chișinău). Indicatorul este realizat în proporție de 87%. Rata de retenție înregistrată în perioada de raportare este mai mare decât în perioadele anterioare (78% pentru cohorta S2, 2013, 74% pentru cohorta din S1, 2013 și 73% pentru cohorta din S2, 2012)
7	Reducerea stigmei	Numărul de cazuri de încălcare a drepturilor PTH inițiate pentru litigarea strategică	10	10	100%	Pe parcursul semestrului 9, au fost inițiate 10 litigii. Cazurile au fost legate de divulgarea informației medicale confidențiale legate de statutul HIV, comportament neetic și neprofesional al personalului medical, refuzul de a acorda servicii medicale, problema adopției copiilor de către persoane HIV pozitive, etc. Indicatorul este atins

8	Reducerea stigmei	Numărul PTH care au beneficiat de asistență juridică (consultații oferite de către rețeaua juridică)	70	113	<b>161%</b>	<p>Pe parcursul semestrului 9 au fost prestate 113 consultații în teren de către 4 avocați. Aceștia au oferit asistență juridică pe aspecte de natură legală, civilă (inclusiv divulgarea statutului HIV) și administrative ale tuturor PTH care au solicitat asistență juridică).</p> <p>Indicatorul este depășit. Cauza variației: Numărul de consultații oferite de către avocații proiectului este determinat de cererea de asistență juridică din partea PTH și poate varia de la o perioadă la alta. Odată cu deschiderea Centrelor Sociale Regionale avocații prestează servicii în cadrul centrelor (cu o anumită periodicitate) aducând astfel serviciile mai aproape de beneficiar și crescând accesul la asistența juridică. Creșterea numărului de servicii de consultanță juridică prestate nu are impact financiar deoarece avocații sunt angajați în proiect cu zi deplină de lucru și au remunerație fixă..</p>
9	Consolidare a societății civile și a capacității instituționale	Numărul de membri ai societății civile instruiți în prestarea serviciilor pentru PTH	25	34	<b>136%</b>	<p>Un număr total de 34 reprezentanți ai organizațiilor care prestează servicii PTH și ai populațiilor cheie au fost instruiți în S9 în formarea abilităților de lucru în echipă.</p> <p>Indicatorul este depășit. Motivul pentru variație: numărul persoanelor interesate în audierea cursului a fost mai mare decât cel planificat și datorită faptului că costurile de desfășurare a evenimentului au permis, numărul participanților a fost crescut la 34 în loc de cei 25 planificați.</p>

## UTILIZAREA FONDURILOR

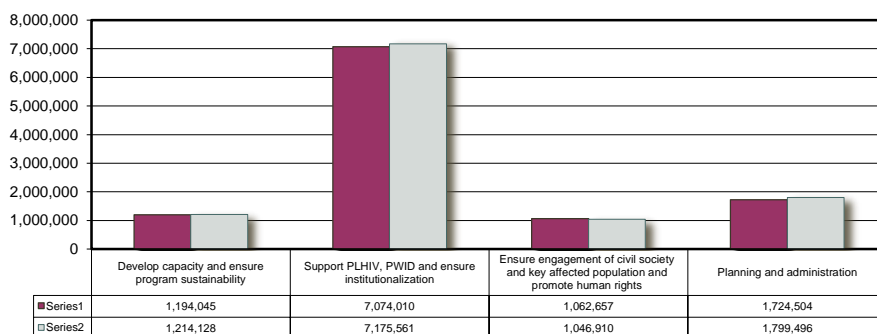
Până la 30 iunie 2014, Centrului PAS i-au fost debursate de către Fondul Global 12,054,957 Euro. Rata cumulativă a debursării este de 99.9%. Variația este cauzată de deducerea din debursările pentru perioada doi a sumei de 2,453 Euro economisită în perioada unu.

F1: Bugetul și debursările de către Fondul Global - în (€) Perioada de Raportare: P9



Rata de absorbție pentru perioada raportată este de 113% (Actual 1,076,547 Euro/Budget 952,542 Euro) din bugetul semi anual, iar rata cumulativă de absorbție din buget la 30 iunie 2014 este de 101,63% (Actual 11,236,095/Budget 11,055,216). Variația cumulativă la finalul perioadei raportate constituie o supra cheltuială de 180,879 Euro fiind în mare parte determinată de plăți în avans către SR și alți implementatori.

F2: Bugetul și cheltuielile actuale după Obiectivele Grantului - în (€) Perioada de Raportare: P9



*Legătura dintre performanța financiară și programatică:* pentru perioada raportată, performanța medie a tuturor indicatorii este de 106.8% și performanța financiară este de 113% [semestrul 1, 2014] și de 101,63% cumulativ ceea ce demonstrează consistență între performanța programatică și cea financiară.